

Эклэд бичджәх улст дөнъ - нөнд болхмн

Дасад, медад уга ямаран чигн кERG эклэд кесн цагт, түүндән иджлдж автлан, тох- ньдж, цаадк-наадкинъ медж автлан кен чигн кун дөнъ-нөнд кERGлмн.

Литературн произведеньсин тускар, мел эдү мет гидж кел- дг эс болв чигн, түүрүн авгтнъ тедү мет дөнъ-нөнд бас кERGтә болдг. Литературн произведеньсинг мел йоста билгтә кун, дасмджар биш, эврәннъ ург- ма ухагъарн, эрдмәрн, заягдсн медрләрн бичлд зөвтә юмн.

Эклэд бичджәх улст дөнъ- нөнд болна гисн — эднә төлә бичлггн биш. Тедн бийснъ бич- х зөвтә. Сансн санагъан, тоол- лсн тоолвран, урн үгәр, нәрн келәр чимлгътагъяр бичнә гисн амр төр биш. Энүг күцә- хнъ, йосн үнн билгтә, хурц кел- тә, сан медрлтә улс болх зөв- тә.

Эклэд бичджәх улсиг бидн, баахн бичәчнр гидж нерәд- нәвдн. Эн насарнъ тоолджах йовдл биш. Эклэд бичджәх улс дунд насарн чигн багънъ бәәхми болджана. Болв зуг, баахн бичәчнр гихләрн, ши-

нәс эклэд бичджәх төләднъ келгдджәх йовдл.

Сүл цөбкн джилмүдт, халь- мг келн-әмтн, цуг советск олтн- әмтнлә әдл, седкл-ухагъан өөдлүлгч, омгшурулгч кесг олтн бас байрта йовдлмуд үзв.

КПСС-н ЦК-н болн Советск правительствин килмджин нилчәр хальмг келн-әмтнә авто- ном босхгдв. Эн йовдл ик байрта, хальмг келн-әмтнд чидл, күчн, омг орулгч йовдл болв. Хальмг келн-әмтнд эн тууджлгч йовдл, экономическ болн культури халхар делгрл- гьнднъ элдв гидг сонр, сарул у хаалгъ секв. Иим учрар халь- мг келн-әмтнә эдл-ахунъ, эрдм- сургьулнъ урдкасн улм хур- дар өөдллж йовна.

СССР-н Деед Советин Пре- зидиумин Указар Хальмг тань- гъч Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикд хүврәгдв. Эн зәнъгиг республи- кин күч-көлсчнр, Коммуни- стическ партъдан, Советск пра- вительствдән ик гидгәр ханлт өргдж, ик байрта кевәр тосц- хав.

Дакад нег ик байрта йовдл

ним, Хальмг келн-әмтн Арә- сәд ирдж орснас нааран 350 джил болсна өөн темдглгд- хмн.

Цуг эн ним элдв ик чинртә, байрта олтн йовдлмуд хальмг келн-әмтнә седкл-ухаг кецү гидгәр өөдлүлв, омг-седклднъ ик өргмдж өгв. Седклднъ орсн ухагъан, байрлсн седклән кел- дж олтн медүлхәр, соньсх- хар седг улс йир олтн.

Тегәд чигн сүл джилмүдин эргцд эклэд бичджәх улсин тонъ йир хурдар өсв.

Ююна тускар эдн биччәнә, эднә бичсн произведеньст яма- ран унъг-утхта төрмүд тәвг- джәнә? — гигъад сурхла, эн сурврмудт ним хәрү өгч болх- мн.

Бичсн тоотнъ цугъар мел нег унъг-утхта гидж келдж болшго. Эднә унъг-утхнъ йир олтн-зүсн. Болв цуг гол уха- гъинъ тодрхагъар келхлә — цуг тер произведеньст, Комму- нистическ партъд болн Советск правительствд, хальмг келн-әмтнәс ханлт өрглгьнә тускар, советск орн-нутгудин олтн келн-әмтсин ни-нишнъгьү өрк-бүлд өсдж, өөдлдж йовх хальмг келн-әмтнә байрин тускар, наласн, мануртгсн, энъ- шаджу уга хальмгин у теегин тускар, эврәннъ седкл-ухани

тускар, нань чигн тиим кесг төрмүдәр келгдджәнә.

„Ода эклэд бичджәх улсин тонъ 40 шаху кун. Бичләрн эдн олтн зүсәр биччәнә. Сәә- нәр биччәдгнъ чигн бәәнә, эклджәх улс болсар, ода чигн сулар биччәдгнъ чигн бас бәә- нә.

Ахрар келхд, нам ягъдж бич- дг болв чигн, алькнъ болв чигн дөнъ-нөнд кERGлджәхчә- нә.

Болв зуг эн халх көдлмш йир сулар кERGджәнә. Бичәч- нр эднд дөнъ-нөнд болчхахш. Эдн ода деерән «Хальмг үнн» газетд биччәнә. Кесгнъ бар- лгдна. Эднә произведеньс бар- ллгън, эднд үзүлгдх зөвтә дөнъ-нөкдин олтн-зүсн кев- янзас негнъ болдж тоолгдджа- на. Болв зуг газетд барлдж болшго, тедү дүнъгә сульн чигн бәәнә.

Эклэд бичджәх улсин про- изведеньсд нерәддж «Хальмг үнн» газет, өнъгрсн цагин тур- шарт хөр шаху халх барлдж гаргъв. Газетәр дамджулгдд кесг дакдж сүв-селвг барлгдв.

Болв зуг эн тоот ода чигн багъ. Эклэд бичджәх улст йос- тагъар дөнъ-нөнд болх кERGтә.

Кен эн дөнъ-нөнд үзүлх зөв- тәв?

Кень болв чигн, республикин газетсин редакцс чигн, «Тее-

гин герл» гидг альманахин редакц болв чигн, тер дотр, нег үлү, юмна түүрүнд, хальм- гин бичәчнрин организац — көдлмшиг бий деерән гүдж- рдж делгрүлцхәх зөвтә. Бичә- чнрин Союзин оргкомитет эн көдлмш делгрүлггьәр шишлнъ күүтә бийнъ, эклэд бичджәх улсла күүнд медрдм, тиим тем- дттә көдлмш кеджәхш.

Эднлә хург, семинар, эднә бичсн произведеньсиг шал- гьдж-шүүлгьн кегдхш.

Хальмгин бичәчнрин орга- низацин гаргъджах «Теегин герл» гидг альманах бәәнә. Эн альманах, эклэд бичджәх улст ик дөнъ-нөнд болх зөвтә. Урн үгин литератури альманах дакдж уга. Ода деерән рес- публикд эн ганцхн альманах.

Ода хальмгин бичәчнрин гурвдгч хург болджана. Урн үгин литературиин өслггц цаа- ранднъ улм делгрүлхин тускар, хальмгин литературт ямаран күцврмүд бәәдв — цуг тер тоотар эн хург деер тодрха- темдгтә күр-күүндвр болхмн.

Тер кERGүд күцәлгьн дотр — эклэд бичджәх улст тасрхан угагъар дөнъ-нөнд боллгън — мана бичәчнрин организац, онц бичәчнр болгъна ик кун- дтә, эрк биш күцәх зөвтә гнъ болдж тусх зөвтә.

Р. ГАЛЬПЕРИНА.